

Sveicam jaunus pastāvīgos darbiniekus Norvēģijā!

Latvisk versjon

Ievads

Laipni lūdzam Jūs kā darba meklētāju Norvēģijā. Droši vien daudz kas ir atšķirīgs, salīdzinājumā ar to, pie kā Jūs esat pieradis mājās. Varbūt Jūs jau sākat pamazām pierast pie norvēģu «spēles noteikumiem» celtniecības nozarē.

Šajā brošūrā Jūs varēsiet saņemt informāciju par nosacījumiem, kas ir svarīgi darba vietā. Jūs šeit atradīsiet arī informāciju par Jūsu kā darba ņēmēja pienākumiem un tiesībām. Lai Jūs justos vienlīdz labi jēgpilnā un drošā darba vidē, tāpat kā citi Jūsu norvēģu un ārzemju darba kolēģi, ir svarīgi, lai Jūs pārzinātu tos nosacījumus, kas šeit ir spēkā.

Šī brošūra nav domāta kā pilnīga «likumu grāmata», bet gan vairāk kā ceļvedis jomās, kas ir svarīgas Jums kā darba ņēmējam Norvēģijā.

Brošūras beigās Jūs atradīsiet svarīgus padomus par darba aizsardzības apģērbu un priekšmetiem, drošinājumu un darbu augstuma, par ķīmikālijām, drošības žurnālu, mašīnām un darba ierīcēm.

Saturs

Darba inspekcija ir Jūsu pusē	4
9 pamatnoteikumi.....	5
Informācijas pakalpojumi	6
Par darba aizsardzību atbildīgās personas	7
Darba vides likums	9
Galvenie nosacījumi attiecībā uz darba laiku	10
ID – kartes darba vietā.....	12
Veselības aprūpe uzņēmumā un slimošana	13
Par nepamatotu darba uzteikumu.....	14
Par uzturēšanās atļauju un nodokļiem.	15
Apdrošināšana pret nelaimes gadījumiem darba vietā	17
Priekšlikums darba kontraktam.....	18
Spēkā esošie algas nosacījumi.	20
Par algas izmaksāšanu.....	22
Ko man darīt, ja es nesaņemu algu?.....	22
Solidārā atbildība par algas izmaksu.....	23
Par pagaidu darbinieku aģentūrām.....	23
Nosacījumi, par kuriem svarīgi pārliecināties savā darba vietā... ..	24

Darba inspekcija ir Jūsu pusē

Darba inspekcijas galvenais uzdevums ir atbalstīt Jūs un palīdzēt Jums kā darba ņēmējam, lai Jūsu darba vieta būtu pēc iespējas drošāka un neapdraudētāka. Darba inspekcijas uzdevums ir nodrošināt to, lai uzņēmumi ievērotu Darba vides likuma prasības. Darba inspekcijas inspektori seko līdzi, lai likumi un nosacījumi tiktu ievēroti visā valstī.

Ja darba apstākļi darba vietā neatbilst spēkā esošajai likumdošanai, Darba inspekcijas inspektori var uzdot veikt uzlabojumus darba vietā un, nepieciešamības gadījumā, pat pārtraukt darba procesu.

Ja Jums rodas kādas problēmas vai jautājumi, Jūs varat konsultēties ar Darba inspekciju. Inspektoriem vienmēr ir jāievēro konfidencialitāte. Pienākums ievērot konfidencialitāti ir saistošs arī darba devējiem.

9 pamatnoteikumi

1. Norvēģijas likumi attiecas gan uz Norvēģijas, gan arī ārvalstu pastāvīgajiem darbiniekiem.
2. Kā darba meklētājam Norvēģijā, Jums jāpārlicinās, vai Jums nepieciešama uzturēšanās atļauja. Tas jāizdara, pirms Jūs uzsākat strādāt.
3. Ja esat darbinieks, kas nosūtīts komandējumā, Jums nepieciešama uzturēšanās atļauja, ja Jūs gatavojaties šeit strādāt.
4. Jums jābūt rakstiskam darba līgumam.
5. Jums jābūt Norvēģijas nodokļu kartei (skattekort).
6. Darba devēja pienākums ir rūpēties, lai par Jums tiktu noslēgta apdrošināšana pret nelaimes gadījumiem darba vietā.
7. Darba devēja piedāvātajai dzīvesvietai ir jābūt apmierinošai.
8. Tā kā esat nodarbināts celtniecības jomā, Jums ir tiesības saņemt vismaz minimālo samaksu.
9. Kā darba ņēmējam celtniecības nozarē, atrodoties celtniecības un montāžas objektā, Jums ir jānēsā ID – karte.

Pastāv dažādu veidu nodarbinātība:

- nodarbinātība Norvēģijas uzņēmumā;
- nodarbinātība ārvalstu uzņēmumā, ja esat nosūtīts darbā Norvēģijā, lai strādātu ārvalstu uzņēmumā un viņi nodrošina Jūsu apgādi un atalgojumu (pārvietotais darba ņēmējs);
- Jūs esat pieņemts darbā Norvēģijas vai ārvalstu pagaidu darbinieku aģentūrā un tiek atzīmēts darbam citā uzņēmumā;
- Individuālais uzņēmējs (vienas personas uzņēmums)
Informācija, kas paredzēta tieši individuālajiem uzņēmējiem, ietverta atsevišķā bukletā.

Ja Jums radušies jautājumi, kas attiecas uz Jūsu darba vietu, vai arī Jūs vēlaties saņemt vairāk informācijas par to, kas rakstīts šajā brošūrā, Jūs varat zvanīt uz Darba inspekcijas informācijas tālruni

815 48 222

vai arī rakstīt uz epastu svartjenesten@arbeidstilsynet.no

Darba laiks pirmdiena – piektdiena no plkst 09.00 līdz 15.00

Jūs varat kontaktēties arī ar personu, kas ir atbildīga par darba drošību vai arī ar arodbiedrības uzticības personu Jūsu darba vietā.

Persona, kas atbildīga par darba drošību

Visos uzņēmumos ir jāievēl persona, kura ir atbildīga par darba drošību.

Īpašos apstākļos uzņēmumos, kuros ir mazāk par 10 darbiniekiem, var rakstiski noslēgt cita veida vienošanos.

Atbildīgā par darba drošību uzdevumos ietilpst:

Atbildīgajam par darba drošību jāseko līdzi, lai tiktu nodrošināta darba ņēmēju drošība, aprūpēta veselība un labklājība.

Atbildīgajam par darba drošību it īpaši jāseko līdzi:

- lai darba ņēmējs netiktu pakļauts bīstamām situācijām;
- lai vajadzīgajās vietās tiktu uzstādītas drošības ierīces un būtu pieejams individuālais aizsargaprīkojums.

Ja pastāv tieši draudi nodarbināto dzīvībai un veselībai, atbildīgais par darba drošību var pārtraukt vai apturēt jebkuru darba procesu.

Reģionālie atbildīgie par darba drošību

Papildus pasākumiem, kas attiecas uz atbildīgajiem par drošību uz vietas, ir arī tādi pasākumi, kuri attiecas uz reģionālajiem atbildīgajiem par drošību.

Reģionālajiem atbildīgajiem par drošību jāpiedalās darba vides likumam un ar to saistītajiem noteikumiem atbilstošu veselības, drošības un darba apstākļu nodrošināšanā būvniecības un montāžas laukumos.

Šobrīd Norvēģijā ir 27 reģionālie atbildīgie par darba drošību, kuri tieši strādā ar veselības, drošības un vides jautājumiem.

Šos cilvēkus nodarbina Fellesforbundet (Norvēģijas Apvienotā arodbiedrību federācija) un Norsk Arbeidsmandsforbund (Norvēģijas Vispārējā strādnieku apvienība vai NAF), kas aptver visu valsti.

Viņi saņem savus uzdevumus tāpat kā parastie atbildīgie par darba drošību.

Būvniecības un celtniecības darbos ir liels profesionālo traumu un nelaiemes gadījumu risks. Reģionālie atbildīgie par darba drošību darbojas arī būvniecības un celtniecības darbu laukumos, kur vienuviet atrodas vairāk par vienu darbinieku.

Tāpat reģionālo atbildīgo par darba drošību pienākums ir palīdzēt darba ņēmējiem, kas strādā uzņēmumos, kuros nav savas personas, kas atbildīga par darba drošību.

Visi atbildīgie par darba drošību ir pakļauti pienākumam ievērot konfidencialitāti attiecībā uz kāda personiskajām attiecībām – tai skaitā arī pret darba devēju.

Darba vides likums

Darba vides likuma uzdevums cita starpā ir:

- * nodrošināt, lai darbavietas vide veidotu pamatu veselīgiem un jēgpilniem darba apstākļiem, kas aizsargātu darba ņēmējus pret fizisku un garīgu kaitējumu;
- * rūpēties par to, lai darbā pastāvētu droši nodarbinātības apstākļi un vienlīdzība.

Darba devēja pienākums ir rūpēties par to, lai Darba vides likuma nosacījumi tiktu ievēroti

Ja Jums darbā ir problēmas vai arī Jūs uzskatāt, ka nepieciešamas izmaiņas, Jums vispirms jārunā ar savu darba devēju vai viņa pārstāvi. Ja tas nelīdz, Jūs varat lūgt padomu atbildīgajam par darba drošību vai arī vēlētajai arodbiedrības uzticības personai.

Jūs varat arī lūgt savam darba devējam, lai Jums tiktu nodrošināta Darba vides likuma īsa rakstiska versija Jūsu dzimtajā valodā.

Ja Jūs uzskatāt, ka darbu, kurš Jums uzticēts, nav iespējams veikt, nepakļaujot briesmām savu dzīvību vai veselību, Jums ir jāpārtrauc darbs un jāsazinās ar darba devēja pārstāvi, vai arī , iespējams, ar atbildīgo par darba drošību.

Pamatnosacījumi attiecībā uz darba laiku

Norvēģijā darba laiku nosaka Darba vides likums. Pamatnosacījums ir, ka Jūs kā darba ņēmējs varat strādāt līdz 9 stundām 24 stundu laikā un līdz 40 stundām septiņu dienu laikā.

Tomēr darba devējs un darba ņēmējs var noslēgt rakstisku vienošanos par 48 stundu darba laiku septiņu dienu laikā. Šādos

gadījumos tiek prasīts, lai Jūs taisītu pārtraukumu darbā tā, ka nedēļā nostrādāto stundu skaits 52 nedēļu laikā vidēji nepārsniedz 40 stundas nedēļā. Noslēdzot tarifu vienošanos ar arodbiedrības uzticības personām vai arī, saņemot atļauju no Darba inspekcijas, dienas un nedēļas darba laiku iespējams palielināt.

Darba ņēmēja pienākums līdzdarboties

Jums pašam kā darbiniekam jābūt aktīvam līdzdarbojoties pasākumos, kas ietekmē veselību, vidi un drošību Jūsu uzņēmumā. Tas paveicams, ievērojot uzņēmumā noteiktās instrukcijas drošības aprīkojuma lietošanā, kā arī līdzdarbojoties pasākumos, kas paredzēti, lai izvairītos no veselības kaitējumiem. Svarīgi arī darba pienākumus veikt tā, lai, saistībā ar darbu savā darba vietā, būtu pasargāti citi darbinieki. Atcerieties nekavējoties informēt savu darba devēju par bojājumiem vai trūkumiem, kas var radīt draudus dzīvībai vai veselībai.

Būtiski Jūsu veselībai, drošībai un darba videi ...

Visos uzņēmumos, kuros ir darbinieki, skaidri jānosaka atbildība, jāizstrādā rutīna, plāni un noteikumi, kas nodrošina, ka uzņēmums rūpējas par darbinieku veselību, vidi un drošību tā, kā to paredz likumdošana. Darba devējs ir atbildīgs par to, lai darba vietā tiktu ieviesti un praktizēti veselības, vides un drošības pasākumi (HMS (Helse, Miljø, Sikkerhet) – darbs). Noteikumiem ir jābūt pieejamiem rakstiskā formā un darba instrukcijām ir jābūt pieejamām darbiniekiem saprotamā valodā.

HMS – darba nolūks ir sniegt pārskatu par ar veselību, vidi un drošību saistītajiem draudiem un problēmām nozarē. Uzņēmumā ir jābūt ieviestai rutīnai, kas pasargā no nelaimes gadījumiem un veselības kaitējumiem, tā lai darba vieta tiktu padarīta cik iespējams droša.

ID – karte

Visiem uzņēmumiem, kas veic darbus celtniecības un montāžas objektos, kā norvēģu, tā arī ārvalstu, ir pienākums nodrošināt savus darbiniekus ar ID – kartēm. Šī prasība ir spēkā arī attiecībā uz individuālajiem uzņēmējiem. Lai saņemtu karti, uzņēmumam un tā darbiniekiem ir jābūt pareizi reģistrētiem. Karte tiek izdota laika periodam, kurš atbilst darba attiecību ilgumam, bet parasti ne ilgāk kā uz diviem gadiem.

Karte ir varas iestāžu apstiprināta un to izdod tikai Oberthur Technologies varas iestāžu vārdā.

ID – karšu pasūtīšanai: www.byggekort.no

Lai iegūtu vairāk informācijas par ID – kartēm:
www.arbeidstilsynet.no/byggekort

Veselības pakalpojumi uzņēmumā

Visiem uzņēmumiem Norvēģijā ir pienākums ieviest oficiāli atzītu uzņēmuma veselības dienestu (bedriftshelsetjeneste) – neatkarīgi no tā, cik darbinieki uzņēmumā tiek nodarbināti. Uzņēmuma veselības dienests sastāv no drošības un veselības aprūpes personāla, kas palīdz uzņēmumam – pirmkārt un galvenokārt, veselības un darba vides aizsardzības darbā.

Kas notiks, ja es saslimšu vai tikšu savainots?

Ja Jūs Norvēģijā maksājat nodokļus un vismaz pēdējās 4 nedēļas pirms ārsta izsniegtās slimības lapas saņemšanas esat bijis nodarbināts Norvēģijas uzņēmumā, Jums ir tiesības saņemt slimības pabalstu. Ja noticis savainojums darbā, Jums ir tiesības saņemt slimības pabalstu jau no pirmās dienas pēc negadījuma.

Vai mani var atbrīvot no darba slimības vai traumas dēļ?

Nodarbināto, kurš neierodas darbā nelaimes gadījuma vai slimības dēļ, pirmajos 12 darba nespējas mēnešos nevar šīs traumas dēļ atbrīvot no darba.

Kas notiks, ja man tiks nepamatoti uzteikts darbs vai arī netiks ievēroti uzteikuma perioda noteikumi?

Darba vides likumā ietverti noteikumi saistībā ar darba attiecību izbeigšanu darba uzteikuma gadījumā. Pamatā ir nosacījums, ka nodarbinātības attiecībām jābūt reālām un pierādāmām.

- Uzteikumam jābūt rakstiski reģistrētam un tajā jābūt ietvertai informācijai par darba ņēmēja tiesībām pieprasīt sarunas un uzsākt tiesas prāvu, kā arī par tiesībām palikt savā amatā.
- Darba devējam ir tiesības uzteikt darbu darba ņēmējam ar pavēli par tūlītēju uzteikuma stāšanos spēkā gadījumos, kad darba ņēmējs ir atzīts par vainīgu rupjā darba pienākumu neievērošanā.

Darba ņēmējs var pieprasīt kompensāciju, ja darba uzteikums ir nelikumīgs vai arī netiek ievēroti uzteikuma perioda nosacījumi. Ja Jūs uzskatāt, ka darba uzteikums ir nepamatots, Jums 2 nedēļu laikā rakstiski jāpieprasa sarunas ar darba devēju. Persona, kas atbildīga par darba vidi darba vietā, var Jums palīdzēt saistībā ar šīm sarunām.

Ja Jūs pametat darbu nelikumīgi, pirms likumā noteiktā darba attiecību pārtraukšanas termiņa, darba devējs var pieprasīt atlīdzību no Jums par nodarītajiem zaudējumiem.

Darba līgums

Jums pēc iespējas ātrāk jāsaņem rakstisks darba līgums no Jūsu darba devēja. Gadījumos, kad darba attiecības ilgst mazāk par vienu mēnesi - vai arī gadījumos, kad darba spēks tiek iznomāts – rakstiskais darba līgums ir jāsaņem nekavējoties. Darba inspekcija ir izstrādājusi priekšlikumu saturam, kas būtu ietverams šādā līgumā. (sk. 18 – 19 lpp). Skatīt arī www.arbeidstilsynet.no

Uzturēšanās tiesības Norvēģijā darba ņēmējiem, kuri ir ES/EEZ/EFTA pilsoņi

Ja Jūs esat pilsonis kādā no ES/EEZ – valstīm, Jums vairs nav nepieciešams prasīt uzturēšanās atļauju, tā vietā Jums nepieciešams reģistrēties. Vairāk informācijas šeit: www.udi.no

Jūs varat uzturēties Norvēģijā kā darba meklētājs līdz 6 mēnešiem pēc tam, kad esat pieteicies policijā, kas jāizdara 3 mēnešu laikā.

Ja Jūs esat no Bulgārijas vai Rumānijas un Jums nav bijusi uzturēšanās atļauja Norvēģijā pēdējo 12 mēnešu laikā, Jums šī atļauja nepieciešama. Jūs varat sākt strādāt, kad esat iesniedzis pilnībā aizpildītu blanku uzturēšanās atļaujas iegūšanai policijā vai arī ārlietu nodaļā. Lai saņemtu uzturēšanās atļauju, nepieciešams, lai Jums būtu pilna laika darba alga, kādu nosaka tarifu vienošanās. Ja Jūs nespējat dokumentēt, ka nosacījumi uzturēšanās atļaujas piešķiršanai ir izpildīti, tā var tikt atsaukta. Vairāk informācijas šeit: www.udi.no

Uzturēšanās atļauja – darba ņēmēji, kuri nav pilsoņi kādā no ES/EEZ/EFTA valstīm

Darba ņēmējiem no valstīm, kuras nav ES/EEZ/EFTA dalībvalstis, nepieciešama uzturēšanās atļauja, kura dod tiesības strādāt Norvēģijā. Svarīgākās darba ņēmēju grupas, kurām iespējams saņemt uzturēšanās atļaujas kā darba ņēmējiem, ir speciālisti, kuri var veikt profesionālu darbu, kā arī sezonas strādnieki. Nepieciešams, lai Jums būtu konkrēts darba piedāvājums, pilna laika darbs un alga pēc tarifu vienošanās. Darba piedāvājums jāuzrāda, aizpildot UDI noteikto blanku. Vairāk informācijas šeit: www.udi.no

Darbinieki, kuri nosūtīti komandējumā, bet nav ES/EEZ/EFTA valstu pilsoņi

Ja Jūs esat darbinieks, kurš nosūtīts komandējumā no valsts, kura nav ES/EEZ/EFTA dalībvalsts, un gatavojaties strādāt Norvēģijā, Jums ir nepieciešama uzturēšanās atļauja. Uzturēšanās atļaujai jābūt saņemtai pirms Jūs uzsākat darbu Norvēģijā. Lai saņemtu uzturēšanās atļauju, Jums jābūt pieņemtam darbā kādā ārvalstu firmā. Tāpat Jums jābūt ar speciālo izglītību un jāspēj veikt kvalificēts darbs. Tāpat tiek prasīts arī, lai Jums būtu konkrēts darba piedāvājums un alga pēc tarifu vienošanās. Pieprasot darba atļauju, jāuzrāda kontrakts starp pasūtītāju Norvēģijā un Jūsu darba devēju, Jūsu paša darba kontrakts un UDI noteiktā blanka par darba piedāvājumu. Vairāk informācijas šeit: www.udi.no

Par nodokļiem

Visiem, kuri strādā Norvēģijā, nepieciešama nodokļu karte (skattekort). Nodokļu karte jāiesniedz darba devējam. Nodokļu karte parāda, cik lieli nodokļi darba devējam jāatvelk pirms algas izmaksas. Nodokļu karti izdod vietējais ieņēmumu dienests (skattekontor) gadījumos, ja Jums ir norvēģu darba devējs, un Centrālā ieņēmumu dienesta ārvalstu nodaļa (Sentralskattekontor for utenlandssaker, SFU), ja Jūsu darba devējs ir ārvalstīs reģistrēts uzņēmums. Nodokļu karte no SFU tiek nosūtīta Jūsu darba devējam un darba devējam jānodod Jums tālāk nodokļu kartes otrā daļa. Ja Jūsu darba devējs ir Norvēģijas uzņēmums, nodokļu karte tiks nosūtīta uz Jūsu mājas adresi. Jums pašam šī karte jāiesniedz darba devējam. Vairāk informācijas šeit: www.skatteetaten.no un www.taxnorway.no

Apdrošināšana pret darba traumām

Uzņēmumiem, kas reģistrēti Norvēģijā, priekš saviem darbiniekiem nepieciešams slēgt apdrošināšanas līgumu pret nelaimes gadījumiem darba vietā. Šāda apdrošināšana nepieciešama arī uzņēmumos, kas reģistrēti ārvalstīs, bet veic darbību Norvēģijā. Ja Jūs esat individuālais uzņēmējs, šī apdrošināšana Jums jāslēdz pašam.

Dzīves apstākļi – naktsmītne/mājvieta

Mājvietām, kuras darba devējs piedāvā darbiniekiem dzīvošanai, jābūt drošām un pienācīgi aprīkotām, mēbelētām un uzturētām atbilstoši parastajiem standartiem. Mājvietās, kas ierīkotas strādnieku mājīnās vai barakas tipa būvēs, jābūt atsevišķām istabām ar dušu un tualeti katrā istabā. Citās mājvietās kopumā jābūt vienai guļamistabai uz cilvēku un apmierinošai piekļuvei dušām un tualetēm.

Telpas ēdienreizēm un darba pārtraukumiem

Ēdamtelpai jābūt atdalītai no tualetes telpas vai garderobes un, ja iespējams, tajā jāiekļūst dienas gaismai. Telpas, kas paredzētas ēšanai un darba pārtraukumiem, nedrīkst izmantot naktsguļai. Darba devējs rūpējas par tīrību gan nakšņošanas vietās, gan dienā lietojamās telpās.

Standard arbeidsavtale / Standarda darba līgums

Beholdes av arbeidsgiver – kopi til arbeidstaker / Glabājas pie darba devēja – kopija darbaņēmējam

1. Firma / Uzņēmums	Daglig leder / Vadītājs
Navn / Nosaukums	
Adresse / Adresse	
2. Ansatt / Darbaņēmējs	
Navn / Vārds	
Adresse / Adresse	
3. Arbeidsplass jf. arbeidsmiljøloven § 14-6 (1) b / Darba vieta saskaņā ar Darba vides likuma (arbeidsmiljøloven) 14.- 6. § 1) daļas b) punktu	
Adresse / Adresse	
4. Ansatt som (arb. oppgaver/stilling/tittel/arbeidskategori) / Pieņemts darbā par (darba uzdevumi/ieņemamais amats/ darba kategorija)	
5. Tariffavtale / verneombud / Vienošānās par izcenojumiem/ alzsardzības ombuds	
Følgende tariffavtale(r) gjelder / Ir spēkā šādas vienošanās par izcenojumiem	
Tariffparter / Vienošānās par izcenojumiem detaljas	Verneombud / Alzsardzības ombuds
6. Ansettelsesforholdets varighet og arbeidstid / Darba līguma termiņš un darba laiks	
Ansatt fra / Pieņemts darbā no	Eventuelt til / Paredzētais darba līguma termiņš līdz
Ukentlig arbeidstid (lengde/ plassering) / Nedēļas darba laiks (līgums/ grafiks)	Daglig arbeidstid (lengde/plassering) / Dienas darba laiks (līgums/ grafiks)

Eventuelli særlig arbejdsordning / Ipsi darba laika organizēšanas nosacījumi, ja tādi ir	Pauser (lengde) / Pārtraukumi (ilgums)	
Arbeidstakers oppsigelsesfrist / Darbaņēmēja tiesības saistībā ar atlaišanu	Arbeidsgivers oppsigelsesfrist / Darba devēja tiesības saistībā ar atlaišanu	
Ferietid, fastsettes i henhold til ferielovens bestemmelser / Atvairinājumu piešķir saskaņā ar Likumu par atvairinājumu noteikumiem		
7. Eventuelli prøvetid / Pārbaudes laiks, ja noteikts		
Prøvetidens lengde / Pārbaudes laika ilgums	Oppsigelsesfrist i prøvetiden / Tiesības atbrīvot no darba pārbaudes laikā	
Ev. Forlængelse av prøvetid(jf. Arbejdsmiljøloven § 15-6(4)) / Iespējamais pārbaudes laika pagarinājums (saskaņā ar Darba vides likuma (arbejdsmiljøloven) 15.- 6. § 4) daļu		
8. Lønn / Atalgojums		
Lønn pr. time/ måned / Stundas/ mēneša alga	Utbetalingsmåte/ Samaksas veids	Utbetalingsstidspunkt/ Samaksas laiks
Overtidstillegg (min 40 %) / Piemaksa par virsstundu darbu (vismaz 40 %)	Helge-/nattillegg/ Piemaksa par nakts/ brīvdienu darbu	Andre tillegg/ Citas piemaksas
Godtgjørelse/ diett / Kompensācija/ diēta		
Feriepenger kommer i tillegg til lønn, jf. ferieloven / Atvairinājuma naudu atbilstoši Likumam par atvairinājumu (ferieloven) izmaksā papildus algai		
9. Andre opplysninger / Citas ziņas		
10. Underskrifter / Paraksti		
Dato / Datums	Underskrift arbeidsgiver / Darba devēja paraksts	Underskrift arbeidstaker / Darbaņēmēja paraksts

Alga

Spēkā esošie algas nosacījumi

Tarifu vienošanās jeb koplīgums celtniecības nozarē ir vispārināts visā valstī un kopš 20.12.2010 ir spēkā sekojošas algu likmes:

Speciālistiem pienākošā minimālā alga: 154,50 kr stundā

Nespeciālistiem bez pieredzes celtniecības nozarē pienākošā minimālā alga 139,00 kr stundā

Nespeciālistiem ar vismaz viena gada pieredzi celtniecības nozarē pienākošā minimālā alga 144,50 kr stundā

Sākot ar 01.04.2011 minimalā alga tiek paaugstināta sekojoši:

Specialistiem: 159 kr stundā

Nespecialistiem bez pieredzes celtniecības nozare: 143,00 kr stundā

Nespecialistiem ar vismaz viena gada pieredzi celtniecības nozarē: 149,00 kr stundā

Darba ņēmēji, kuri jaunāki par 18 gadiem

Sākot ar 20.12.2010 šīm personām ir spēkā sekojoša garantētā minimālā alga: 93,00 kr stundā

Sākot ar 01.04.2011 minimālajai algai personām, kuras jaunākas par 18 gadiem, jābūt sekojošai: 96,00 kr stundā

Šajā lapā norādītās stundu likmes var mainīties sakarā ar tarifu revīziju. Lai redzētu jaunākās likmes, apmeklējiet

www.arbeidstilsynet.no

Virsstundu darbs

Par virsstundu darbu jāmaksā pielikums pie algas. Piemaksai par virsstundu darbu jāstāda vismaz 40%. Tiesības saņemt piemaksu par virsstundu darbu tiek regulētas darba vides likuma §10-6.

Vairak informācijas par virsstundu darbu un piemaksu par virsstundu darbu var atrast šeit: www.arbeidstilsynet.no

Atvaļinājums un atvaļinājuma nauda

Norvēģijā ir vispārējs nosacījums par to, ka visiem darba ņēmējiem ir tiesības uz atvaļinājumu un atvaļinājuma naudu. Jums ir tiesības uz atvaļinājuma laiku kopumā 25 darba dienu apmērā gada laikā. Atvaļinājuma nauda no darba devēja tiek aprēķināta, par pamatu ņemot algu, kura nopelnīta iepriekšējā gadā, un tai jā sastāda vismaz 10,2% no šīs algas. Ja Jūsu vecums ir pāri 60 gadiem, šī likme jāpaaugstina par 2,3%. Atvaļinājuma nauda tiek izmaksāta kopā ar pēdējo algu pirms atvaļinājuma, vai arī tad, kad beidzas Jūsu darba attiecības ar darba devēju.

Ceļošana, izmitināšana un uzturs, darba apģērbs

Ja darba uzdevumu izpildei nepieciešams naktī palikt ārpus mājas, darba devējam saskaņā ar papildu vienošanos jāsedz vajadzīgie ceļa izdevumi pirms un pēc darba uzdevuma, kā arī jānodrošina pieņemams kopējais braucienu skaits uz mājām.

Vienošanās par izmitināšanu un uzturu jāveic pirms darba devējs sūta darbinieku veikt darba uzdevumu prom no mājām. Parasti darba devējam jāsedz izmitināšanas un uztura izdevumi, bet par noteiktiem ceļa izdevumiem un uztur naudu, kā arī par rēķinu un citām apmaksām var vienoties.

Darba devējam jānodrošina gadalaikam, klimatam un darba vietai piemērots vajadzīgais darba apģērbs un darba apavi.

Algas izmaksa un atvilkumi

Gluži tāpat, kā jebkuram citam darba ņēmējam Norvēģijā, arī Jums jāmaksā nodokļi un jāveic sociālās apdrošināšanas iemaksas. Jūsu darba devējam ir jāatvelk šīs summas no Jūsu algas un jāiemaksā tās attiecīgajām iestādēm. Izņemot šīs summas, Jūsu darba devējam nav tiesību izdarīt atvilkumus no Jūsu darba samaksas par, piemēram, naktsmītni, uzturu, darba apģērbu vai pārvadāšanu un tml., ja par to nav noslēgta rakstiska vienošanās. Saņemot samaksu, Jums jāsaņem arī rakstisks pārskats par samaksas aprēķināšanas veidu un veiktajiem atvilkumiem.

Ko man darīt, ja alga netiek izmaksāta?

Norvēģijā ir pieņemts, ka alga Jums tiek pārskaitīta uz Jūsu bankas kontu reizi mēnesī, ja vien ar darba devēju nav noslēgta cita vienošanās. Ja Jums tiek maksāts par nostrādātajām stundām, ir normāli saņemt algu katru 14.dienu. Ja alga netiek pārskaitīta tad, kad pienākas, Jums jāsaazinās ar Darba inspekciju vai arī, iespējams, ar arodbiedrību, lai saņemtu padomu par to, kā Jums būtu jārīkojas. Ja uzņēmums nonāk bankrota situācijā, tad neizmaksātā alga un atvaļinājuma nauda tiek segta no valsts algas garantijas fonda.

Ja bankrota procedūra pret uzņēmumu nav uzsākta un Jūsu darba devējs nav spējīgs maksāt Jums algu, Jums nepieciešamības gadījumā jārūpējas pašam par bankrota procedūras uzsākšanu, lai Jūs varētu saņemt valsts algas garantijas segumu. Ir ļoti svarīgi, lai Jūs rīkotos ātri gadījumos, kad alga izpaliek. Paejot pārāk ilgam laikam, Jūs varat zaudēt tiesības uz algas segumu no algu garantijas fonda.

Lai saņemtu vairāk informācijas, sazinieties ar NAV Lønnsgaranti
(Algas garantija)

Telefons: (+ 47) 78 38 90 40

E - pasts: nav.lønnsgaranti@nav.no

Solidārā atbildība par algas izmaksu

Ja Jūsu darba devējs neizmaksā Jums pienakošos darba algu, Jums ir tiesības prasīt to no objekta pasūtītāja vai arī no jebkura cita pasūtītāja kontrakta ķēdē uz augšu, ieskaitot galveno būvuzņēmēju pašā augšā. Jūs varat pieprasīt gan algu, gan samaksu par virsstundu darbu, bet šajā gadījumā tā ir tikai minimālā alga un virsstundu samaksa pēc koplīgumu vispārinājuma nosacījumiem, kuru Jūs varat pieprasīt no citiem, izņemot darba devēju. Tapat Jūs varat pieprasīt atvaļinājuma naudu, kura nopelnīta laika periodā, kura Jūs strādājat priekš konkrētā darba devēja.

Ir ļoti svarīgi, lai Jūs rīkotos nekavējoties, tiklīdz alga un/vai atvaļinājuma nauda izpaliek.

Vai Jūs strādājat pagaidu darbinieku aģentūrā?

Visiem uzņēmumiem, kuri nodarbojas ar darbaspēka izīrēšanu Norvēģijā, jābūt reģistrētiem reģistrā, kuru administrē Darba inspekcija. Jūs pats varat pārbaudīt, vai Jūsu starpnieku firma/pagaidu darbinieku aģentūra ir reģistrēta, ieejot mājas lapā www.arbeidstilsynet.no/bemanningsforetak

Izmantojiet šo kontrolsarakstu!

Šis kontrolsaraksts ir vienkāršs tests, kas var sniegt Jums ieskatu par to, cik labi ir apstākļi Jūsu darba vietā, kā arī parādīt, cik labi Jūs izprotat šos apstākļus. Šeit nedrīkst būt pārāk daudz atbilžu NĒ ...

	JĀ	NO
Vai Jums ir rakstisks līgums ar savu darba devēju?	☐	☐
Vai Jūs zināt, kurš Jūsu darbavietā ir atbildīgais par darba drošību?	☐	☐
Vai Jūs no sava darba devēja esat saņēmis rakstisku pārskatu par to, cik Jums izmaksāts algā un kādi bijuši atvilkumi?	☐	☐
Vai Jūs saņemat maksu par virsstundām saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem?	☐	☐
Vai Jūs esat saņēmis vajadzīgo apmācību darbam ar mehānismiem un aprīkojumu, ko izmantosiet?	☐	☐
Vai Jūs esat apgādāts ar aizsargaprīkojumu un lietojat to?	☐	☐

	JĀ	NĒ
Vai Jūs esat saņēmis saprotamu darba instrukciju bīstamu darbu veikšanai?	☐	☐
Vai Jūsu darba devējs par Jums ir noslēdzis apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darba vietā?	☐	☐
Vai Jūs uzskatāt, ka Jūsu darba vieta ir droša un aizsargāta?	☐	☐
Vai Jūs zināt, kādas indīgas un veselībai bīstamas ķīmikālijas lieto Jūsu darba vietā, un vai ir pieejams produktu ķīmisko rādītāju žurnāls/vielu kartotēka?	☐	☐
Vai Jūs visumā esat apmierināts ar savu ikdienas darbu?	☐	☐
Vai Jūsu darba devējs ir sagādājis Jums ID – karti?	☐	☐

Informāciju izstrādājušas šādas organizācijas, un tā pieejama šo organizāciju mājaslapās:

Byggenæringens
Landsforening
www.bnl.no

Maskinentreprenørens
Forbund
www.mef.no

Norsk Arbeidsmandsforbund
www.arbeidsmandsforbundet.no

Fellesforbundet

Fellesforbundet
www.fellesforbundet.no

Arbeidstilsynet

www.arbeidstilsynet.no

Līdzekļus piesaistījusi un par šo bukletu ir atbildīga Reģionālo būvniecības un celtniecības darbu par darba drošību atbildīgo personu fondu valde
<http://no.osha.europa.eu/rvofond>